

VLIZINE

jrg. 15, nr. 12 (december 2014)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Maandelijkse uitgave, naar keuze met wekelijkse/dagelijkse updates [[abbonnement aanpassen](#)]

V.U.: Jan Mees - Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeij, Karen Rappé

1. Kalender

1.1. [SeaWeb Seafood Summit rond duurzame vis en zeevruchten](#)

2. Publicaties

2.1. [De omgeving beschermen tegen invasieve uitheemse soorten](#)

2.2. [Filmpje toont hoe Ocean Sampling Day onderzoek naar mariene micro-organismen vooruit helpt](#)

2.3. [Geologische en archeologische tijdlijn van onze kust](#)

2.4. [Langverwachte 'Vis- en zeevruchtengids voor professionals' gelanceerd](#)

3. Vacatures, beurzen en fondsen

3.1. [NIEUW! VLIZ Communication Award 2015](#)

3.2. [EUROFLEETS2 sponsort scheepstijd en apparatuur op Europese onderzoeksschepen](#)

3.3. [Executive Director EMBRC](#)

4. Nieuwe projecten zee- en kustonderzoek

4.1. [Europees marien leerportaal gelanceerd](#)

1.1. SeaWeb Seafood Summit rond duurzame vis en zeevruchten

Tussen 9 en 11 februari 2015 komen industriële leiders in vis en zeevruchten, ngo's, overheden en academische wereld samen in Louisiana voor de SeaWeb Seafood Summit. De meest dringende kwesties rond duurzaamheidsaspecten van visserij- en aquacultuurproducten zullen er besproken worden. Deelnemers kunnen hun stempel drukken op deze industrietak, die enkel kan blijven groeien door verantwoorde en duurzame economische, milieu- en sociale praktijken te implementeren.

Link: www.seafoodsummit.org

[\[naar boven\]](#)

2.1. De omgeving beschermen tegen invasieve uitheemse soorten

Invasieve uitheemse soorten (IUS) zijn soorten die, gewoonlijk door menselijk toedoen, buiten hun natuurlijke areaal gebracht zijn en schade veroorzaken aan het milieu of de economie. Ondanks de hevige schade die deze soorten veroorzaken, zijn er maar weinig gecoördineerde inspanningen om hun impact en verspreiding te verminderen in Europa. In de publicatie "De omgeving beschermen tegen invasieve uitheemse soorten" werden door het SEFINS-project vier thema's geïdentificeerd die verdere aandacht vereisen in deze problematiek: (1) kennisoverdracht, training en advies, (2) gegevens en inventarissen, (3) risicobeheer en impactbeoordeling en (4) burgerwetenschap en bewustmaking.

Binnenkort komt er een Europese verordening betreffende invasieve uitheemse soorten. Met deze publicatie hopen de auteurs (met name de partners in het interreg clusterproject SEFINS) dat EU-lidstaten zich beter kunnen voorbereiden op wat komt, en dat zowel voor IUS op land als in het aquatische en mariene milieu. De publicatie is beschikbaar in het Nederlands, Frans en Engels.

Link: <http://www.interreg4a-2mers.eu/left-navigation-box-2/publications/2-seas-magazine/se-fins-safeguarding-the-environment-from-invasive-non-native-species-december-2014/nl>

[\[naar boven\]](#)

2.2. Filmpje toont hoe Ocean Sampling Day onderzoek naar mariene micro-organismen vooruit helpt

Slechts 5% van de oceaan is tot nu toe onderzocht door de wetenschap. Zeker op het vlak van mariene micro-organismen is er nog veel werk voor de boeg! In 2014 werd er met Ocean Sampling Day (OSD) een mijlpaal bereikt, waar zowel burgers als wetenschappelijke instellingen bijdroegen aan het ontrafelen van deze puzzel. Om het verrichte werk in de kijker te stellen werd een filmpje over OSD2014 verspreid.

Op 21 juni laatstleden werd Ocean Sampling Day 2014 georganiseerd. Dit initiatief maakt deel uit van het door

Europa gefinancierde [MicroB3-onderzoeksproject](#). Men deed een oproep aan wetenschappelijke teams wereldwijd om op die dag waterstalen in te zamelen in hun eigen regio. Iets wat relatief simpel en goedkoop is, maar wat moet gebeuren volgens een standaard protocol. Uiteindelijk verzamelden maar liefst 187 wetenschappelijke teams die dag een duizendtal waterstalen welke in gespecialiseerde laboratoria werden verwerkt voor genetische analyse op micro-organismen. Deze enorme dataset zal bijdragen om de fundamentele kennis over de functie van de microbiële diversiteit in de zeeën en oceaan beter te beschrijven. Ook kan deze nieuwe informatie bijdragen aan de blauwe economie door de identificatie van nieuwe biotechnologie. De verwachting is dat deze dataset een referentie zal worden voor generaties van nieuwe experimenten. Ook het VLIZ deed mee aan OSD2014. Naast wetenschappelijke instituten gaven burgers een bijzonder grote input door het verrichten van gestandaardiseerde metingen die van grote waarde zijn voor dit onderzoek.

Link: <http://www.youtube.com/watch?v=1lhDdPbzuTs&list=PLgacjRIHqvMC39eKYdGH0HAM68YszmbuJ&index=3>

[[naar boven](#)]

2.3. Geologische en archeologische tijdlijn van onze kust

Ontdek op de interactieve SeArch-tijdlijn hoe het zeeniveau aan onze kuststreek doorheen de tijd veranderd is en welke archeologische en paleontologische vondsten er aangetroffen kunnen worden. Een applicatie vol beeldmateriaal, duiding en referenties die je onze kust in een ver en recenter verleden leert kennen.

In het kader van het IWT-project 'Archeologisch erfgoed in de Noordzee' (SeArch) werd vanuit het VLIZ een interactieve tijdlijn uitgewerkt op de projectwebsite voor communicatieve en educatieve doeleinden.

Op de tijdlijn komen de verschillende types vondsten aan bod die men in het Belgisch deel van de Noordzee en op het strand kan aantreffen: gaande van bouwwerken, over beeldjes, werktuigen, artefacten, munten, keramiek, wapens en wrakken tot beenderen van dieren. Verder kun je de variaties van het zeeniveau volgen via de verschillende paleogeografische kaarten met de locatie van de toenmalige kustlijn en een korte beschrijving van de kuststreek op dat moment in de tijd. De meerwaarde van deze tijdlijn is dat vondsten in hun paleogeografische context worden gekaderd en dat gebruikers bewust worden van de verschillende tijdsvensters die gehanteerd worden bij een archeologische dan wel geologische benadering.

De informatie die aangeboden wordt in het kader van de tijdlijn (56 vondsten, 12 paleogeografische kaarten, 12 tijdsperiodes) is steeds gebaseerd op bestaande wetenschappelijke literatuur. Er wordt hierbij zoveel mogelijk verwezen naar de gebruikte bronnen. Momenteel wordt gewerkt om de tijdlijn ook in het Engels beschikbaar te maken.

Met de tijdlijn willen de projectpartners aanduiden dat marien archeologisch erfgoed verder gaat dan scheepswrakken. Er vallen immers ook artefacten (werktuigen, botfragmenten), oude kustverdedigingen (vb. dijken), structuren van bewoning of menselijke activiteit te ontdekken. Onder het water en zand ligt in de Noordzee een prehistorisch landschap begraven dat dateert van tijdens de ijstijden toen het zeeniveau 100 à 120 meter lager lag dan nu. Dit rivierenlandschap werd bewoond door dieren en mensen (Neanderthalers en Homo sapiens) waarbij sporen van deze landschappen en hun bewoners zijn bewaard gebleven op of onder de huidige zeebodem. Als je maar je ogen openhoudt, kun je ze aantreffen op het strand of tijdens baggerwerken, op zandhopen, in vissersnetten, tijdens wetenschappelijke surveys, bij het duiken in de Noordzee, etc. Tref je vondsten aan in zee, dan moeten deze gemeld worden aan de ontvanger van het cultureel erfgoed onder water via www.vondsteninzee.be of gouverneur@west-vlaanderen.be. Vondsten op het strand dienen gemeld te worden via de website van het Agentschap Onroerend Erfgoed (www.onroerenderfgoed.be).

Link: <http://www.sea-arch.be/nl/tijdlijn>

[[naar boven](#)]

2.4. Langverwachte 'Vis- en zeevruchtengids voor professionals' gelanceerd

Met de publicatie van de 'Vis- en zeevruchtengids – voor professionele gebruikers' is een unieke informatiebron ontsloten. Voor het eerst beschikken onze (chef)koks en andere afnemers van vis en zeevruchten over bevattelijke, op maat gesneden en wetenschappelijk onderbouwde informatie van de 70 meest gegeten vissen, schaal- en schelpdieren. Met behulp van deze kennis kunnen ze een duurzamer aankoopbeleid voeren en beter communiceren naar hun klanten toe. De gids en website www.zeevruchtengids.org zijn een initiatief van SeaWeb Europe, het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO).

Link: <http://www.vliz.be/nl/langverwachte-vis-en-zeevruchtengids-voor-professionals-gelanceerd>

[[naar boven](#)]

3.1. NIEUW! VLIZ Communication Award 2015

Als jonge mariene wetenschapper of ingenieur verricht je ongetwijfeld zeer boeiend onderzoek met betrekking tot de kust of de zee. Maar komt jouw kennis ook tot bij het brede publiek? Het VLIZ engageert zich om één jonge wetenschapper te begeleiden in een communicatieactie.

Jouw wetenschappelijke bevindingen raken vervat in een scriptie, wetenschappelijke publicaties, projectrapporten, databanken, etc. Je gaat regelmatig naar wetenschappelijke conferenties om er je resultaten te presenteren. Maar komt jouw kennis ook tot bij het brede publiek? Veelal heeft een onderzoeker weinig tijd om,

naast de reguliere wetenschapscommunicatiekanalen, in te zetten op informatieoverdracht naar de geïnteresseerde burger.

Het VLIZ wil je daarbij helpen. Wij engageren ons om één jonge wetenschapper te begeleiden in een communicatieactie (bv. mediatraining, websiteontwikkeling, uitsuren van een persbericht, creëren van een filmpje, het maken van een fotoreportage of zelfs het uitwerken van een 'out of the box' actie). De bedoeling hiervan is om Nederlandstalige, geïnteresseerde burgers kennis te laten maken met jouw onderzoeksonderwerp. Wil jij aanspraak maken op deze persoonlijke communicatiebegeleiding? Bezorg ons dan voor 31 januari 2015 jouw motivatie. De winnende kandidaat zal aangekondigd worden tijdens de VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen 2015 op 20 februari in Brugge. De voorwaarden voor de motivatiebrief zijn te consulteren op onderstaande webpagina.

Link: <http://www.vliz.be/nl/news?p=show&id=3985>

[[naar boven](#)]

3.2. EUROFLEETS2 sponsort scheepstijd en apparatuur op Europese onderzoeksschepen

Nog tot dinsdag 10 februari 2015 (15:00 CET) kunnen wetenschappers uit de meest diverse mariene onderzoeksdisciplines binnen deze derde call van het EU-project een aanvraag indienen voor scheepstijd op één van de twaalf deelnemende onderzoeksschepen en voor het gebruik van één van de drie aangeboden staalname-instrumenten. Het gaat over fondsen voor 200 dagen scheepstijd en voor 104 dagen gebruik van apparatuur die ingezet wordt vanop schepen.

Aanvragen kunnen ingediend worden voor het werken in één van de volgende regio's: de Indische Oceaan, de zuidwestelijke Atlantische Oceaan, de zuidwestelijke Baltische Zee, de Golf van Biskaje - zuidwestelijk deel Iberische rand, Middellandse Zee, Zwarte Zee en de Rode Zee. Ook de Belgische RV Belgica en de Vlaamse RV Simon Stevin nemen deel aan deze call.

Kleine onderzoeksprojecten (waarbij maximaal 1 of 2 slaappleatsen bezet worden) worden opnieuw aangemoedigd om deel te nemen. Er wordt aan deze applicanten aangeraden om contact op te nemen met de EUFLEETS2 Evaluation Office. Alle informatie om de aanvraagdossiers tot een goed einde te brengen is te consulteren op de webpagina.

Link: <http://www.eurofleets.eu/np4/381.html>

[[naar boven](#)]

3.3. Executive Director EMBRC

Het European Marine Biological Resource Centre (www.embrc.eu) is een gedistribueerde Europese onderzoeksinfrastructuur die verschillende, over Europa verspreide, onderzoeksfaciliteiten en opleidingen aan mariene onderzoeksstations overkoepelt. Hieronder ook het Marien Station Oostende (MSO) van VLIZ dat uitgebouwd wordt i.s.m. de Universiteit Gent. Het EMBRC moet de academische wereld, de industrie en bedrijven toegang verlenen tot mariene organismen en de daaruit afgeleide producten en geassocieerde metadata (in het kader van duurzaam beheer van mariene bronnen, menselijke gezondheid, biodiversiteit, voedselveiligheid en klimaatverandering). Momenteel loopt er een vacature voor een executive director voor het EMBRC. Solliciteren kan tot 7 januari.

Link: www.vliz.be/docs/Vlizine/15-12/Vacancy-EMBRC-Executive-Director.pdf

[[naar boven](#)]

4.1. Europees marien leerportaal gelanceerd

Dit nieuwe mariene leerportaal (www.marinettraining.eu) is een verzameling van hulpmiddelen voor mariene opleidingen. Het is bedoeld voor studenten, organisatoren van opleidingen en andere organisaties die willen samenwerken op dit gebied. Naast een uitgebreide catalogus van opleidingsinitiatieven in Europa, biedt dit portaal ook een scala aan diensten voor de organisatoren van deze opleidingen.

Het portaal is ontwikkeld en wordt onderhouden door het Belgische knooppunt van het Europese initiatief "European Marine Biological Resource Centre" (EMBRC) aan de Universiteit Gent. Het European Marine Biological Resource Centre (www.embrc.eu) is een gedistribueerde Europese onderzoeksinfrastructuur die verschillende, over Europa verspreide, onderzoeksfaciliteiten en opleidingen aan mariene onderzoeksstations overkoepelt.

Link: <http://www.marinettraining.eu>

[[naar boven](#)]

U krijgt dit bericht omdat u bent ingeschreven op de VLIZine-rondzendlijst. Uw adres wordt niet aan derden doorgegeven en wordt niet voor commerciële doeleinden gebruikt. Om uw abonnement aan te passen of op te zeggen: klik [hier](#).

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine informatie verstrekken over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. [Lid worden van VLIZ?](#)

Reacties en alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht via info@vliz.be. De archieven van dit e-zine zijn [hier](#) raadpleegbaar.

***Disclaimer:** Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Delen uit dit e-zine mogen worden overgenomen, met bronvermelding. Deze publicatie mag ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.*

Copyright © 2014 Vlaams Instituut voor de Zee - www.vliz.be
InnovOcean site · Wandelaarkaai 7 · 8400 Oostende